

SZEKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefonszám 15.

Egy példány 10 fillér.

Telefonszám 15.

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

SZÁSZ ENDRE

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adjuk.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér so a 1 K. A nyílt-tér és hirdetések díja előre fizetendő.

M. kir. postatakarékpénztár: cheque-számla 10.489. szám.

Magyar nemzeti alap.

Inta: **Mátéffy Domokos** a „Székelyudvarhelyi Székely Társaság” elnöke.*)

Magyar hazánk keleti végvárainak ezer éven át hűséges őrsége, Csaba népe, a létfenntartás erős tusáját vivja. A régebbi idők nemtörődömsége, lehet, hogy saját könnyelműsége, ősi szokásainak elhagyása, anyagi erővel arányban nem álló költséges életmódja, jövedelem forrásainak kiapadása, az anyagi tönk szélére juttatta.

Ha megvizsgáljuk a kiscgazda helyzetét, ha szemügyre vesszük iparos osztályunkat, ha betekintünk középosztályunk belételebe; mindenütt ugyanazzal a jelenséggel találkozunk: pusztulunk, veszünk. Fajunk egy része ebből a súlyos helyzetből a kivándorlásban keres menedéket, mely azonban a nemzet lassu elvérzésével egyenlő.

Magyarország Királyhágón tuli 16 vármegyéjében (vagyis: Csik, Háromszék, Udvarhely, Maros-Torda, Beszterce-Naszód, Szolnok-Doboka, Szilágy, Kolozs, Torda-Aranyos, Brássó, Nagy-Küküllő, Fogaras, Szeben, Hunyad, Alsófehér és Kis-Küküllő megyék területén) az utolsó népszámlálás adatai szerint 766220 székely-magyar lélek él, kiknek sorsa a létfenntartási küzdelemben csaknem egyenlő, azaz a különbséggel, hogy míg 652 községben a tömött sorokban élő 647308 székely-magyar-nak ellenséges népelemmel nincsen dolga, addig az 1782 oláh községbe ékelt 103156, a 178 német községben élő 14709 és 2 tót községben levő 47 magyar-nak, még a nemzetiségek ellenszenvével, sőt támadásával is meg kell küzdenie.

A magyar nemzet fentebb említett 16 vármegyéjében élő testvéreit elveszni nem hagyhatja, annál kevésbbé, mivel ezzel elveszett Magyarország kulcsa is, a régi néven nevezett Erdély.

Nyilvánvaló tény, hogy az a nemzedék gyöngye, mely mindent az államhatalomtól vár, mert míg ez egyfelől az akarat-erő hiányát jelenti, addig gondnokoltságra és kiskorúságra mutat és e mellett kimeríti még a Titánokból álló kormányférfiakat is. Egy oly nemzet, melynek ezer éves multja, fényes, dicső

*) A „Székely Társaság” keddi ülésén beterveztett nagyjértékű memorandum egyik részlete. Szerk.

történelme van, ha igényt tart hasonló jövőre; akkor agyának minden atomjával, izmos karjának minden erejével fáradhatatlanul kell dolgoznia azért, hogy magának megszerezze az anyagi jólétet, mely erkölcsi életének is biztos alapját képezi.

Ez a gondolat irányítja Társaságunkat akkor, midőn módot és alkalmas eszközöket keresünk arra, hogy fajunkat hosszú évek alatt összehalmozott filléreinek segítségével megmentsük, felszabadítván a töke uzsorakamatáinak rabszolgaságától s ezzel szárnyakat adjunk a szabad mozgásnak és fejlődésnek.

Miután elsősorban önmagunk által igyekszünk magunkon segíteni, igaz, hogy Királyhágón inneni véreink segítő kezét is hálásan fogadjuk, elsősorban magunkat adózzuk meg. Azonban ellenérték nélkül ezt nem tesszük. Egy nagy, nemzeti pénzalapot kell összehoznunk, mely célunkat minden irányban szolgálja, mely hivatva legyen a jövő küzdelmének győzelmét fajunk részére biztosítani.

Erre a célra igen alkalmas és egyesült erővel, erős akarrattal minden nehézség nélkül keresztülvihető a Gálffy Ignác miskolci felső kereskedelmi iskolai igazgató eszméje, ki a Székely-Társaságok Szövetségének Székelyudvarhelyen 1908. évi aug. 24-én tartott nagygyűlésében indítványozta, hogy a székelység megerősítése, anyagi és kulturális fejlődése érdekében a Székelyszövetség hozzon össze egy tekintélyes pénzalapot s annak segítségével mentse meg fajunkat az anyagi és erkölcsi tönktől. Ezen célra, mint eszközt, megjelöli a székelyek összeírását és egy ugynevezett aranykönyvbe való foglalását, melyért minden családfő és családtag nevének beiktatásáért az e célra megjelölt pénztárba befizet egy koronát. Ezt az indítványt a Szövetség nagygyűlése elfogadta és a tervezet kidolgozása, valamint végrehajtása iránt megbizta a Székelyudvarhelyi Székely Társaságot.

Társaságunk ezen kötelezettségét vállalván, hazafias lelkesedéssel kíván annak megfelelni

és pedig oly formán, hogy az indítványban rejlő erő nagyságát, kiszámíthatatlan következményeit ismertetve, megjelöli azon eszközöket, melyekkel meg egyfelől a kívánt célt elérhetjük, másfelől mindnyájunk legfőbb óhajtatására, fajunkat ismét arra az utra terelhetjük, melyen hűséges kísérője, mint a multban, úgy jövőben is, a becsületesség, megbízhatóság, tisztességtudás, a munkásság s ezzel az anyagi jólét és az erkölcsös élet lesz.

Meg kell teremtenünk egy hatalmas pénzalapot és azt, mint egy jogi személyt, fel kell ruházni cselekvő képességgel. Miután jogok és kötelek alanya rendszerint csak élő ember lehet, de mert a jog az élet szükségletei folytán maga is alkotott — más jogalanyokat; egy ily jogi személyt alkotunk, melyet elnevezünk: „Az erdélyi székely-magyarság nemzeti alapítványának” és ha a vagyont összehordottuk s az alapítványt a m. kir. kormány által elismertettük, megteremtettünk egy oly jogi testületet, mely alanya lehet a jogok és köteleknek, miből következik az is, hogy meg lesz a cselekvő képessége jogokat szerezni, kötelezettségeket vállalni, kereseteket indítani stb.

Lássuk már most, hogy a rendelkezésre álló alapítvánnyal mily irányu működést kell kifejteni.

A nemzeti alapítványunk, Magyarország keleti részében a fent már felsorolt 16 vármegyében élő székely-magyarság anyagi érdekét kell hálhatóan felkarolnia és pedig a következő módon: a) jelzálog kölcsönök által elsősorban a bisbirtokosok nagykamatu terheit konvertálja és ha tőkéje megengedi, folytatja ezen közmüveletet a köztisztviselők és középbirtokos osztály terheinek könnyítésével; b) szorgalmas, arra érdemes iparos testvéreinknek olcsó hitelt nyújt, c) ipari vállalatokat támogat és végül d) ingatlanokat vesz, elad s ez által a telepítést előmozdítja.

Szükséges-e indokolni a működés ezen irányát? Hisz megdöbbenéssel látjuk, hogy pusztulunk, veszünk, hogy lábunk alól az őseink által vérrel szerzett föld miként csuszik ki, hogy a munkás kezek ezrei az ujjvilág gazdaságát munkálják; de egyben bizonyítékaink vannak arra is, hogy e közben

ellenségeink nyomulnak előre és a tért igyekeznek elfoglalni. Az idő tehát itt van, melybe ébrednünk kell és megkezdjünk azt a munkát, mely ujjászületésünket fogja eszközölni, mert ha az eszközöket nem használjuk, az ébredés pillanatánál nem hasznosítjuk: elveszett fa. junkra nézve még a jövő is. A jelzálog kölcsönöknél a kalmatlábat oly arányban kell megállapítani, melyet a föld tiszta hozadéka megbir s a mellett a megélhetésre is bizonyos hányad marad. Mivel pedig alapítványunk kiadása a minimumra redukálódik: 3. esetleg 3 és félszázalékos kölcsönök mellett, először konvertálnók kiscgazdáink nagy kamatteherrel járó adósságait az egész vonalon, segélyt, illetve olcsó kölcsönöket nyujtanánk idegenbe szakadt, vagy közöttünk élő iparos testvéreinknek s később anyagi megerősödésünk mellett, fajunkat telepítés által beekelnők azon elemek közé, melyek ma nyílt ellenségeink, később talán barátaink lennének, vagy felszivódónának részben a magyarságba.

Most pedig a magyarok istenét kérjük, hogy legfőbb védelmét és segítségét terjessze ki vállalkozásunkra, hogy érezze át minden magyar azt, hogy összetartás és közös akarat úgy a résznek, mint az egésznek boldogságot könnyen megalapozhatja, míg a széthúzás, az egyenletlenség megrendíti még azon oszlopokat is, melyeken a magyar állam ezeréves alapjai pihennek!

POLITIKA.

Azok, akik kárörömmel beszéltek közeli kormányválságról, a függetlenségi párt bomlásáról, nagyot csalódtak. A függetlenségi párt hétfői ülése beigazolta, hogy Kossuth Ferenc és pártja egy uton halad a nemzeti állam kiépítése felé. Jó lecke ez azoknak, akik minden áron megszerették volna dönteni a békét, de az ország is meglathatta, hogy a nagy kérdésekben törhetetlen harcosokra számíthat a függetlenségi párt tagjaiban.

Kossuth Ferenc nem jelenhetett meg a függetlenségi párt hétfői ülésén betegsége miatt s így írásban juttatta kifejezésre felfogását. A levélben a bizalmi kérdést is felveti Kossuth s a választ erre az egész párt lelkes éljenzése adta meg.

Kossuth Ferenc levelének további részében azt írja a többi közt, hogy a függetlenségi párt abszolút többséggel lett idő előtt s ez olyan helyzetet teremtett, a melyet számolnia

kell a pártnak, ha a parlamenti kormányzást lerombolni nem akarja. A többségnek kormányképesnek kell lennie és programjának olyannak kell lennie, hogy megvalósítása az adott helyzetben ne legyen lehetetlen. És tömör pár szóval programot ad, olyan programot, amelyet minden párt és minden magyar politikai elfogadhat. „A magyar államiség teljes kiépítése”: ez a cél, amely felé minden magyar politikusnak törekednie kell s a melynek szolgálatával a kormányképeséget is el lehet érni, a hová pedig a függetlenségi párt el nem juthatott addig, amíg állandóan megvalósíthatatlan programot alkotott. Azta reményét is kifejezi a függetlenségi párt vezére, hogy csatlakozni fognak a párthoz azok, akik a demokratikus haladás eszméjében vele egyetértenek s akkor összeolvad egy nagy 48-as párt, úgy hogy a nemzetek zöme őrt áll majd a magyar államiség eszméje mellett. Ebben nyilván benne foglalhatik az új pártalakulásnak a gondolata.

A bankkérdésre vonatkozólag elmondotta Kossuth Ferenc újól, hogy ha a kartellbank megvalósítása nem sikerül, akkor az önálló magyar bankot fogja előterjeszteni. Ellenben utalt arra a mulasztásra, amelyet a párt elkövetett akkor, amikor a választás reformját nem alkotta meg, még mielőtt oly kérdések merültek föl, amelyekben a szövetséget pártok nem értenek egyet. A választási reform pedig a koalíciónak vállalt köteleessége volt a nemzettel és a királlyal szemben.

A levél után percekig tartó tüntető taps következett s a következő felhívásokban Mérey Lajos, Batthyány Tivadar gróf, Holló Lajos cáfolták meg, mintha bármilyen ellentét is lenne a vezér és a párt között. Végül a párt egyhangulag bizalmat szavazott Kossuthnak.

A székelyföldi erdők és a legelőhiány.

(Saj. tud.) Mult számunkban röviden jeleztük, hogy Darányi Ignác földmívelésügyi min. nagyfotosságu leiratot intézett Ugron Ákos főispánhoz, amely leirat egyben régi sérelem orvoslását jelenti. A „Székely-Udvarhely” volt az a lap, amely állandóan figyelemmel kísérte azokat a panaszokat, amelyek az erdőbirtokosok körében felmerültek s amelyek hosszú időn át csak panaszok maradtak. Az előző kormányok tudomást nem vettek róla, hogy a Székelyföld gazdái a legelőhiány miatt állandóan nagy zavarokkal küzdenek s a koalíció kormányának kellett eljőnnie, hogy megértse a székely nép életbevágó ügyét s jóakarattal igyekezzék segíteni is rajta. Első jelét akkor láttuk ennek, mikor a miniszter Mezőssy Béla államtitkár köldötte le a Székelyföldre, aki néhány napos tanulmányutjában szerzett információkat a dolgok mi-
benállásáról.

Közben az erdőbirtokosságok ismételtén népgyűlésen akartak kifejezést adni kívánalmaiknak, ezt azonban éppen azért nem tartották meg — mint megírtuk — mert értésükre jutott, hogy ügyük a kormány előtt fekszik s közelebből döntés is várható ez irányban.

Most aztán Udvarhely-, Háromszék- és Csikvármegyék főispánjai megkapták a miniszteri leiratot, amely a legnagyobb

jóakarattal hangján foglalkozik a panaszokkal s jelzi, hogy a kérelmek helyszíni elbírálására három tagú bizottságot küldött ki s amennyiben teljesíthetők a kérések, kedvezően fogja elintézni azokat.

A leirat egész terjedelmében itt következik:

Méltóságos

Ugron Ákos urnak
Udvarhelyvármegye főispánja.

Székelyudvarhely.

Méltóságos Főispán Ur!

A Székelyföldről napról-napra érkeznek hozzám panaszok a miatt, hogy a legeltetés céljaira rendelkezésre álló területek a jelenlegi állatlétszámhoz viszonyítva, igen kis kiterjedésűek s ennél fogva a népnek egyik fő kereseti forrását képező marhatenyésztés nemcsak hogy nem fejleszthető, hanem hogy az már eddig is visszaesést mutat.

Ezzel kapcsolatban a legtöbb erdőbirtokos, főként az egyes közbirtokosságok, azt a kérelmet terjesztették elém, hogy a tulajdonukat képező egész erdőterületen a legeltetés minden korlátozás nélkül megengedtesse.

Ennek a kérelemnek teljesítése azonban nemcsak hogy az okszerűerdőgazdasággal ellenkeznék, hanem az erdők elpusztítása által — egyebektől eltekintve — a népet egy másik, nem kevésbé jelentős kereseti forrásától fosztaná meg.

Szakközvegeim jelentései szerint különben is a legelőhiány többnyire arra vezethető vissza, hogy a birtokosok legelőterületeiket nem gondozzák, azokat a bokrok lassankint felfedik s hova-tovább legeltetésre alkalmatlanabbá teszik.

Lehetnek azonban egyes kivételes esetek, ahol a jelenlegi legelőterület kellő gondozás mellett sem elégséges az állattenyésztés okszerű fejlesztésére és ahol nem lehet elzárkozni az elől, hogy az arányosítás után is közösben maradt birtokosok erdőterületének egyes arra alkalmas részletei a lehetőség szerint legelő céljaira átengedtesse.

Az ily területre kiválasztására általában az elem terjesztett kérelmek helyszíni elbírálására az illetékes m. kir. gazdasági felelősökből, a székelyföldi kirendeltség egyik tagjából és a vezetésem alatt álló miniszterium kebeléből kirendelt egy erdőtisztből álló háromtagú bizottságot küldöttem ki.

Ennek a vegyes kizottságnak feladata leendő helyszínen megállapítani, hogy:

a) a kérelmező közbirtokosságnak (községnek) mennyi a jelenlegi marhaállománya s annak eltartására, valamint az állattenyésztés okszerű fejlesztésére mekkora kiterjedésű legelőterületre van szüksége?

b) mily kiterjedésű a jelenleg rendelkezésre álló legelőterület s az milyen állapotban van?

c) a jelenlegi legelőterület jókarba hozatalára közmunka felhasználása esetén mekkora pénzösszeg volna szükséges?

d) a mennyiben a jelenlegi legelőterület kellő gondozás mellett sem volna elégséges, vannak-e az erdőterületnek olyan részei, melyek legelő céljaira a természet veszélyez-

tetése nélkül átengedhetők s ha igen, melyek azok?

e) vannak-e a jelenlegi legelőterületnek olyan részletei, melyek legelső céljaira már tovább előnnyel nem használhatók s ha igen, melyek azok?

Mindezekről a bizottság által jegyzőkönyv veendő fel, mely jegyzőkönyvnek egyuttal mindama javaslatokat is tartalmaznia kell, melyeket a bizottság a legeltetési kérdés végleges rendezése céljából előterjeszteni szükségesnek vél.

Ezek a helyszínelések általánosságban Csik-, Háromszék- és Udvarhelyvármegyék területére terjednek ki.

Mindezekről tudomásvétel végett azzal a további hozzáadással értesítem Méltóságodat, miszerint a küldött helyszínelési bizottságot egyidejűleg utasítottam, hogy a helyszíni szemléket, a mint az időjárási viszonyok megengedik, haladéktalanul kezdje meg.

Fogadja Méltóságod tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1909. évi február hó 28-án.

Darányi.

Az erdélyi magyarság megmentése.

Egy nagyérdékű akció.

A Székely Társaság ülése.

(Saj. tud.) Jelentőségben messzire kiható országos mozgalom első lépése történt meg kedden Székelyudvarhelyen. Már a Székely Társaságok Szövetségének legutóbbi, nálunk történt nagygyűlésén felvetődött az eszme egy nagy magyar nemzeti alap létesítésére, amely végeredményében az erdélyi magyarság megerősítését, ugyszólván megmentését célozná. Erre nézve azt a rendszert hozták javaslatba, hogy egy ugynevezett Aranykönyvben bentfoglaltassék minden erdélyi magyar neve s minden név beiktatása egy koronával váltassék meg. A gyönyörű gondolat tanulmányozására és a kezdeményező lépések megtételére az udvarhelyi székely társaságot bizta meg a kongresszus s a keddi választmányi ülés erre vonatkozólag hatalmas koncepcióju programot fogadott el, amely a nagy nemzeti alapnak első követ jelent.

A jelentős üléstről ez a tudósításunk számol be:

Kedden délután öt órakor nyitotta meg a Székely Társaság választmányának ülését Mátéffy Domokos elnök a következők jelenlétében: Duka András, Gothárd János, Gyerkes Mihály, Nagy János, Paál Árpád dr, Sebessi János dr, Szabó Gyula dr, Vári Albert. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után a marosvásárhelyi kamara kérését terjesztette elő Mátéffy elnök, amelyben iparos tanulók részére segélyt kérnek. A választmány 10 koronát szavazott meg azzal a hozzáadással, hogy tanulmány tárgyává teszi székelyudvarhelyi inas otthon létesítését.

Ezután Mátéffy elnök terjesztette be terjedelmes, a közgyűlés elé terjesztendő memorandumát az erdélyi magyarság Aranykönyvéről, amelynek segítségével az erdélyi magyarság nemzeti alapja volna megteremtendő. Kifejtette, hogy az erdélyi magyarság tevékeny tagjai, a vármegyék alispánjai, a városok polgármesterei, járáások főszolgabírái, az egyházak lelkeszei, a községek jegyzői, bírái segítségével irattatná össze az erdélyi

vármegyékben élő székely-magyarság minden tagját, ezeket vármegyénként, községek szerint betűsorban beiktatná egy könyvbe, amelynek „Aranykönyv” volna a neve. A születések szintén beiktatná, úgy hogy a könyv ugyszólván az erdélyi magyarság állandó nyilvántartása volna. Az Aranykönyvben való szereplésért minden egyes név után egy korona volna fizetendő, természetesen lehet ez az összeg nagyobb is. A nagyobb alapítványok külön lapon nyernének a könyvben iktatást. Az alapítványt külön igazgató-tanács kezelné Székelyudvarhely székhellyel, mely 70-80 tagból állana. Az alaphoz aztán 3, 3 és fél százalékos kölcsönök mellett eladósodott kisgazdákat, iparosokat állítaná lábra, telepítéseket eszközölnének, mint erről vezető cikkünk részletesen beszámol.

Az aranykönyv összeállításának költségeire a székelyudvarhelyi Székely Társaság 300 koronát szavaz meg és a nemzeti alap javára 100 koronával megindítja a gyűjtést. Két év múlva, a gyűjtés bevezetésével és az Aranykönyv összeállításával a társaság elkészíti a nemzeti alap jogi minőségére vonatkozó okiratot, valamint az alapszabályokat s a szövetségben levő székely társaságokkal közli és jóváhagyás végett a belügyminiszterhez fölterjeszti.

Végül a memorandum közli a védnökökül felkérendő névsorát és köztük a miniszterium tagjait, az egyházak püspökeit, köztintzmények vezetőit, jelentősebb egyesületek elnökeit stb.

Ez a tervezet megküldetik a vármegyék fő- és alispánjainak oly kéréssel, hogy az Aranykönyv összeállítására szükséges adatok megküldése iránt sürögösen intézkedjenek, megemlítvén, hogy a beiktatásért esedékes 1 korona beszédetett s a postatakarékpénztárba befizettetett.

Az eljenzéssel fogadott előterjesztés után széleskörű vita indult meg a kivitel módjairól fölött s a vitában Paál Árpád dr, Nagy János, Szabó Gyula, Vári Albert, Gyerkes Mihály vettek részt, akiknek az elnök nyújtott felvilágosításokat.

Végül a tervezetet egyhangulag elfogadták s az elnökséget megbízták azzal, hogy a végrehajtás körüli részletekről is tegyen proposíciókat a közelebből összeülő közgyűlésnek.

A vármegye közigazgatása.

— A bizottság ülése —

(Saj. tud.) Szerdán délelőtt tartotta meg Udvarhelymegye közigazgatási bizottsága e havi rendes ülését. Az ülés legérdekesebb tárgya a főmérnöknek az a bejelentése volt, hogy a székely vasut részvénytársaság befizette a Máv. pénztárába azt a harmincezer koronát, amely a harmadik vonatkár beállításánál elkerülhetetlen építkezésekre szükséges s remélhetőleg május elsejével életbe lép az új rend. Egyébként minden emóció nélkül folyt le az ülés.

Tudósításunk a következő:

Szerdán délelőtt 9 órakor nyitotta meg az ülést Ugron Ákos főispán. Elsőnek Sebessi János alispán terjesztette be jelentését. Iktatóra 662 drb érkezett, ebből 498 intéztetett el. Utlevélet 152 kivándorlónak adtak ki februárban.

Lengyel József dr főorvos szerint a mult hónap közegészségügyi viszonyai általában kedvezőtlennek mondhatók. A hevenyfertőző betegségek és légzőszervi hurutos bántalmak járványszerűleg léptek föl. A vörheny különösen szedte áldozatait, így Székelyudvarhelyen is sok beteg volt, ugyszintén a hasihagymáznak is. A kórházban 243 beteget ápoltak, ezek között a legtöbb hasihagymában volt beteg.

Homolay Lajos pénzügyigazgató h.

jelentése szerint egyenes adóban 25231 korona, hadmentességi díjban 785 korona, fogyasztási adóban 41790 korona, dohányjövédékben 38038 K folyt be a múlt hóban.

Daniel Lajos közgazdasági előadó a vármegyeszerte uralkodó takarmányhiányról rajzolt szomorú képet. Indítványára átírnak a kirendeltséghez, felhívják figyelmét különösen a homoródvidéki községekben levő takarmány- és vetőmaghiányra.

Kuliszeky Ernő tanfelügyelő előterjesztései közül egy felsőboldogfalvi felebbezés előterjesztése volt érdekesebb. A község Mikes János grófnak azt a kérését, hogy vasárnap délutánonként hitoktatási célokra engedjék át az iskolát, megtagadta azzal az indokolással, hogy azt a tanító lakásul használja. A tanfelügyelő ezzel szemben a Mikes gróf kérésének adott helyet s ez ellen felebbeztek a boldogfalviak. A háborúskodás azonban most véget ért azzal, hogy az esperes visszavonta kérését s így a felebbezés is tárgyalanná vált.

Szobotka Rezső főmérnök a harmadik vonatpár sorsáról számolt be. A részvénytársaság átirta, hogy a Mávnak betízette az építkezésekhez szükséges 31.000 koronát s kéri a közigazgatási bizottságot, hogy járjon közbe, hogy az építkezéssel május 1-éig tető alá jussanak. A bizottság kimondotta, hogy köszönő iratot intéz a részvénytársasághoz, egyben felír a kereskedelmi miniszterhez is, hogy az építkezéseket fogantasson s gondoskodjék arról, hogy a Máv. májusi menetrendjeiben a harmadik vonatpárnak és a gyorsvonattal való csatlakozásnak is nyoma legyen.

A többi jelentéktelenebb előterjesztés meghallgatása után véget ért az ülés.

HIREK.

— **Kinevezések.** A földmívelésügyi miniszter az állami kezelésbe vett erdők kezelésének szolgálati ágazatához Fás Gyula székelyudvarhelyi és Héjjas Kálmán m. kir. erdőmestereket a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsosoknak; Ráduly János és Tompa Kálmán m. kir. főerdészeket a VIII. fizetési osztályba m. kir. főerdőmérnököknek; Márton Benedek és Pál János m. kir. erdészeket a IX. fizetési osztályba m. kir. erdőmérnököknek nevezte ki.

— **Előléptetés.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Bodrogi Sándor székelyudvarhelyi állami végrehajtót a IX. fizetési osztályba léptett elő.

— **A tifusz.** Az erős tél után hirtelen bekövetkezett tavaszi aszóvaladás nyomán, a járványos betegségek is felütöttek fejüket. Különösen a tifusz grasszál városunkban. Kedden délután temették el Zemof János bulgár kertész munkást, aki hasihasnyán miatt halt el. A helybeli kórházban pedig jelenleg 10 férfi és 2 nő van tifuszbetegségben. Vajjon mikor lesz már vége ennek a veszedelmes nyavalyának...

— **Féltárny jegy a városi tisztviselőknek és a körjegyzőknek.** Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a egutóbb tartott minisztertanács hozzájárulásával elhatározta, hogy a rendezett tanácsú városok közigazgatási teendőit teljesítő tisztviselői, nemkülönben a községi és körjegyzők részére, saját személyükre vonatkozóan a féltárny jegykezelvényt megadja.

— **Március 15.** A székelyudvarhelyi m. kir. áll. főreáliskola Eötvös-önképzőkörre 1909. március hó 15-én d. e. 10 órakor az intézet tornatermében hazafias ünnepséget rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel

meghívja az Igazgatóság. Műsor: 1. Batthyány-induló. Előadja az ifj. zenekar. 2. Talpra magyar! Szavalja Csoboth Elemér VIII. o. t. 3. Honfidal. Előadja az ifj. énekkar. Ünnepi beszéd. Irta és előadja Deák Ferenc VIII. o. t. 5. Talpra magyar! Előadja az ifj. énekkar. 6. A lengyel határon Gárdonyi G.-tól. Szavalja Zipser László I. o. t. 7. Quartette. Előadja az ifj. zenekar. 8. A hazaszeretetről Szaboleska M.-tól. Szavalja Derzsi Lajos VIII. o. t. 9. Himnusz. Előadja az ifj. énekkar.

— **Nyugdíjazás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kriza Sándor homoródalmási igazgató-tanítót folyó évi április 1-től kezdődőleg ideiglenesen egy év tartamára nyugdíjazta.

— **Hegymegi Kiss Pál dr nagybeteg.** Egyik debreceni lapársunk írja a következőket: Mint részvétellel értesülünk, városunk szülőtte, dr. H. Kiss Pál főispáni titkár, akit pár hét előtt sub atspiciis regis avattak a kolozsvári egyetemen az államtudományok tudorává, hastifuszban veszedelmesen megbetegedett. Aggódo édes anyja, özvegy H. Kiss Áronné, beteg fiát Székelyudvarhelyről hazahozatta és itthon ápolja. A beteg állapota súlyos, ami városszerte mély részvétet kelt. — A beteg főispáni titkár iránt nálunk is nagy részvét nyilatkozik meg a közönség sorai-ban. Reméljük, hogy a népszerű főispáni titkár állapotáról közelebből kedvezőbb híreket jelenthetünk.

— **Gazdák gyűlése.** Március 8 án tartotta meg az udvarhelymegyei gazdasági egyesület e havi választmányi ülését Ugron Ákos főispán elnöke mellett. Elsőnek a titkár számolt be a székelykereszturi kiállítás szép sikeréről. Majd a romániai vámszerződés ügyében kimondták, hogy az egyesület felír a kormányhoz a mezőgazdasági érdekek megvédelmezése érdekében és az elnököt felkérték, hogy az Om-gével márc. 12-én e tárgyban tartandó értekezletén vegyen részt az egyesület képviselőjében. Érdekes pontja volt az ülésnek annak a miniszteri leiratnak tárgyalása, amelyben Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter arról értesíti az egyesületet, hogy Oroszhegy községben 9580 koronát, Székelyszentkirálynak 4100, Atyhának 10,000, Sükőnek 8320, végül Bene községnek 15,900 korona segélyt engedélyezett vízvezeték létesítésére. A miniszternek feliratilag mondanak ezért köszönetet. Nehány kisebb jelentőségű ügy került még sorra, mire az ülés véget ért.

— **Új méhészkör** tartja alakuló gyűlését e hó 21-én (vasárnap) d. u. fél négy órakor Székelyudvarhelyt, a vármegyeház kistermében.

— **Kosárfonó tanfolyam** Derzsbén. A Székelyderzsbén tartott kosárfonó tanfolyam négy heti szorgalmas munka után befejezést nyert. A tanfolyam vezetője Székely István volt, a ki a munkácsi miniszteri kirendeltségnek szakképzett alkalmazottja s az ő érdeme, a kitűnő siker. A tanfolyam utolsó napjának estéjén Kiss Jakab áll. tanító gyűjtötte össze a résztvevőket s azokat e foglalkozásnak tovább folytatására, fejlesztésére buzdította, a kik ezt készséggel ígérték meg, sőt a jövő tőle még nagyobb foku oktatást kérnek s hiszik, hogy e méltánylandó készségüket a miniszteri kirendeltségnél Dorner Béla kir. gazdasági intéző támogatni fogja. Nagy a valószínű-

ség arra, hogy szövetkezeti alapon fog a továbbfejlesztés megoldást nyerni. A tanulók kiállítás is rendeztek, melyet az ez iránt érdeklődő községi lakosok igen szép számban látogattak s teljes elismeréssel adóztak a bemutatott eredménnyel szemben, melynek nyomán fakadt az a közöhangság, hogy a már berendezett fűtőtelep megnagyobbíttassék. A tanfolyamon 33-man vettek részt, akik 260 drb tárgyat készíttettek el.

— **Falusi műkedvelők és székely tánc.** Az árvátfalvi ifjuságnak az az ötlete támadt, hogy szombaton, e hó 13-án Székelyudvarhelyt a Budapest szálló színháztermében az agyagfalvi Székelyemlék és egy hármónium beszerzése javára, műkedvelői előadást rendeznek. Előadják Géczi István „Az ördög mátkája” című népszimfűvét és utánna bemutatják a székely táncot. Az előadás kezdete fél 8 órakor lesz és jegyek előre válthatók Betegh Pál könyvkereskedésében Kossuth-utca 31. sz. alatt.

— **Gazdasági gépek a kisgazdák-nak.** A földmívelésügyi miniszter az erdélyrészi (székely) kirendeltségnek 40.000 korona államsegélyt engedélyezett gépek és eszközök vásárlására. Eddig mintegy 100.000 koronát tesz azon összeg, melyet a székely kisgazdák részére kiosztott gépek vásárlására fordítottak.

— **Pálinka öngyilkosok.** Tót-Oslácson Zahorecz János eltemetése után az elhalt özvegye két nagy hordó pálinkát veretett csapra s azt mintegy ötvenen mind megitták. Nehány óra múlva 13-an meghaltak és 20-an még élet-halál közt vannak, köztük maga a bánatos özvegy is...

— **Új székely ásványvíz-forrás.** Az ásványvíz-kartell elleni védekezést tudvalevőleg az nenezíti meg főként, hogy a kartellben a jó hírű források valamennyije bent foglaltatik. Hangsúlyozzuk, hogy jó hírű, mert nem egy olyan forrásról tudunk, a mely most teljességgel ismeretlen, azonban csupán a vállalkozási szellem hiányán mulik, hogy azzá legyen. Most például arról értesítenek bennünket, hogy a Lövete község határában levő régi ásványvízforrás kitűnő vizét — a melyet eddig csak a környéken ismertek és szerettek — a tulajdonos forgalomba akarja hozni s ez irányban meg is tette már a kezdeményező lépéseket. A forrás vize — mint nekünk írják — az ismert savanyúvizekkel is felveszi a versenyt, szénsavtartalma kipróbáltan szívós és borral is kellemes ízű. A tulajdonos az érdeklődőknek szívesen szolgál, ingyenes mintapalackkal, ha ebbeli kívánságukról akár egy levelező-lapon tudatják. E l e k e s Nándor lövétei közs. jegyzőt, aki buzgó pártfogója a vállalkozásnak. Egy palack viz ára Székelyudvarhelyt helybe szállítva 9 fillér lesz.

— **Országos kirakodó vásárok.** Március 12-én Harasztkerék, Kolozsvár Szentegyházasszalu; 14-én Szászváros; 15-én Felvincz; 16-án Segesvár; 17-én Székelyudvarhely; 18-án Bolkács, Uzon, Szilágynagyfal; 19-én Csikszentdomokos, Egerbegy, Görcsön, Magyargyermónostor, Mártonelke, Miklóstelke, Nagypold, Parajd, Vajdaháza, Vajdakamarás, Szilágyosmlyó; 20-ikán Brád, Vajdahunyad.

Bélyegzők megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban szállíttatnak **Betegh Pál** könyv-és papirkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

SZÍNES KÉPEK,

(Lesz e háború? — Az eltört szék?)

Azokat, akik most napról-napra háborús híreket lesnek az újságokban s akik maguk is attól félnek, hogy még aktív szereplők lesznek a szerb-magyar-osztrák háborúban, most ezennel végérvényesen megnyugtadjuk. Ha még eddig tartottunk is a puskaropogástól, most eloszlott akárcsak a buborék, minden aggodalmunk. Egyik szomszédos városka hetilapjában ugyanis a következőket olvassuk a *napihírek* között:

— **A háborús hangulat** is a beállott tavaszi idővel kezd elolvadozni. Ugyanis, mint megbízható forrásból értesül a „... Hírlap” a háború bizonytalan, sőt nagyon valószínű, hogy nem lesz, mert Szerbia szép csendesesen alább hagy harci kedvével.

Ezekután már igazán mindegy, hogy Péter király lemond-e, Oroszország nyújt-e segítőkezet Szerbiának, vagy a hatalmak mit szólnak a dologhoz. Szeretettelémeltó lapársunk kimondotta a szentenciát s ezen már nem eshetik változás: „a háború bizonytalan, sőt valószínű, hogy nem lesz”...

A büntető járásbíróság tárgyalási termében egy nagyon vörös orru, hamiskásan hunyorgató bácsi fölött ültek törvényt. Súlyos testisértésről volt szó a vádiratban.

— Ön azzal van vádolva — szólt a bíró — hogy ezt a széket a felesége fején összetörte.

A vádlott ártatlan arcot vág.

— Kérem bíró ur, szerencsétlen véletlen volt...

— Hogyan, véletlen? Hát nem volt szándékában megverni a feleségét?

— Oh igen, bíró ur, de nem volt szándékomban a széket eltörni.

KÖZGAZDASÁG

Erdőmérnökök.

A földmívelésügyi miniszter az 1909. évi állami költségvetési törvényben nyert felhatalmazás alapján elrendelte, hogy a vezetése alatt levő miniszterium ügykörében rendszerezett erdőtisztai állások megjelölésére ezután a VIII. fizetési osztályban erdőmester helyett főerdőmérnök, a IX. fizetési osztályban főerdész helyett erdőmérnök, a X. fizetési osztályban erdőész helyett segéderdőmérnök, XI. fizetési osztályban erdészjelölt helyett erdész mérnökjelölt, végül erdőgyakornok helyett erdőmérnök-gyakornok elnevezés használtassék.

Szoptató anyák

tejük hatását csak növelik és gazdagítják a SCOTT-féle Emulsio használat által.

Kimerültség megszűnik,

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét a halászt — kérjük figyelmebe venni.

a csecsemő rózsásabbá, vidámabbá és pajzánabbá válik, mint valaha volt. Az anyaságnak bármily válságos percében a

Scott-féle Emulsio

erőt kölcsönöz, bátorít s emellett kellemes ízű és könnyen emészthető.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógytárban.

Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kiviteli Részv.-Társ. Budapest, V., Báthori-u. 5.

Állandóan raktáron vannak és árusítanak minden fűszerkereskedésben azonnali palackesere mellett:

Borszéki főkut
Borszéki Kossuth-kut
Borszéki Boldizsár-kut
Bodoki Matild
Baross

Borhegyi
Boholti
Előpataki
F.-Rákosi Mária
Fehérkői

Glória
Horgász — Hankó
Hebe
Kászon-Jakabfalvi
Kászon-Salutaris

Répati
Szekely-Selters
Stojkai

HIRDETÉSEK

A hirdetések gondos átolvasása önnek valószínűleg hasznára lesz.

Nyomdász - tanuló-

nak 2—4 középiskolai osztályt végzett fiút felvesz Betegh Pál villamos erőre berendezett könyvnyomtató intézetébe

Szólóoltvány!

Régi szőlők hiányaink pótlására 2 éves gyökerű szára
Gyökerező fásoltvány ezre 20 K
" " szépséghibával " 180 K
" " zöldoltvány " 90 K
Sima " " 90 K
Gyökerező riparia portalis vastag " 52 K
" " 2 éves " 40 K
Sima riparia portalis " 18 K
" " vékony " 8 K
Gyökerező hazai nemes vessző " 30 K
Sima " " 10 K
40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s pénztét visszaadom. — Árjegyzék ingyen. Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borárak:

Gyöngyösi siller Hl. 32 K
Visontai " 36 K
Gyöngyösi fehér asztali " 34 K
" " pecsenye " 38 K
Visontai Rizling " 44 K
" " Muskotály " 70 K
" " vörös bikavér " 70 K

Szekely I. József

Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

1256—909. tkvi. szám.

HIRDETMÉNY.

Homoróddaróc község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cikkekben szabályozott eljárást a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1909. évi április hó 8-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhívjuk:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhetők kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírást az 1886. XXIX. t. c. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5, 6, 7 és 9 §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilva-

nítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyisint az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy törleszi engedély nyilvánítsa vegett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Oklánd, 1909. február 27.

KELEMEN, kir. albiró.

2249—1909. tkvi. sz.

Hirdetmény.

Szekelyudvarhely rendezett tanácsu város telekkönyvei (birtokszabályozás) tagosítás következtében az 1869. évi 2579. I. M. szabályrendeletre képest átalakították és erről egyidejűleg mindazon ingatlanokra, melyekre az 1886. évi 29. t. c. 1889. évi 38. t. c. és az 1891. évi 16. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. cikkekben szabályozott eljárást a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás Szekelyudvarhely rendezett tanácsu városában 1909. évi április hó 14-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhívjuk:

1. Az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazottjaik által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyvek végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhetők kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a kiküldött bizottság előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló esetleges okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírást az 1886. évi 29. t. c. 15—18. §-ai és az 1889. évi 38. t. c. 5, 6, 7. és 9 §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben ezuton jogait nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől elesnek; és

4. mindazok, kiknek tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve; ugyisint az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett joguk törlesztet kerel mezzék, illetve, hogy a törleszi engedély nyilvánítsa vegett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Szekelyudvarhely, 1909. március hó 4-én.

MIHÁLY JÁNOS
kir. törvényszéki bíró.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

236—1909. sz.

Meghívó.

A székelyudvarhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár

évi rendes közgyűlését

1909. márc. 14-én d. u. 3 órakor Szekelyudvarhelyt, Árpád-utca 7. szám alatt levő hivatalos irodahelyiségben tartja meg, melyre a közgyűlési tag urak ezennel meghívotnak.

A közgyűlésen csakis a meghívott tényleges kiküldött tagok vehetnek részt, akik szavazati jogukat személyesen gyakorolhatják.

Tárgysorozat.

1. Elnöki megnyitó.
2. Igazgatósági évi jelentés.
3. Választások. Titkos szavazással választandó.

a) az igazgatóságba 3 rendes tag a munkaadók és 4 az alkalmazottak sorából; 1 póttag a munkaadók, 1 az alkalmazottak közül;

b) a felügyelő bizottságba 3 tag a munkaadók, 3 pedig az alkalmazottak közül;

c) a választott bíróságba ülnökökül 4 rendes és 4 póttag az alkalmazottak sorából;

d) az országos pénztár közgyűléseibe kiküldöttéül a munkaadók sorából 1 helyettes, az alkalmazottak közül 1 rendes tag.

4. A székelyudvarhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságának 1909. február 26-án tartott ülése határozatából előterjesztendő ügyek.

5. Az 1908. évi zárszámadás és a felügyelő bizottság jelentésének előterjesztése.

Szekelyudvarhely, 1909. március 7.

Wagner
ügyvezető h.

Betegh Pál
igazgatósági elnök.

— Családja egészségét szíven viselő haziasszonye cetszeszt, mely különben is lassan, de biztosan ölméreg — nem vásárol.

Eladó sarju. 14 szekér sarju eladó. Értekezni lehet Csillag Józsefnél Székelyudvarhelyt.

Árlejtési hirdetmény.

Szekelyderzs község (Udvarhelym.) tizenkilencezer koronás költségvetéssel az építendő körjegyzői lak és község házara 1909. márc. 13-iki határidővel

árlejtést

hirdet.

Az árlejtés megtartására **1909. márc 13-án délelőtt 10 óráját** tüzzük ki a körjegyzői irodába.

Árlejtési feltételek, tervrajz és költségvetés, valamint egyéb tudnivalók a körjegyzői irodában bármikor megtekinthetők.

Bánatpénzül 5 százalék teendő le készpénzben.

Kelt Székelyderzs, 1909. január 25.

Ifj. Toró Dániel
közs. bíró.

Koncz János
körjegyző.

Egy megbízható, ügyes,
mozgékony

uriembert keresünk,

üzletszerzőül alkalmaznánk fix fizetés és napi díj mellett, az illetőnek különösen a gépek eladásánál kell gyakorlattal bírnia. Ajánlatokat lehetőleg személyes megjelenéssel kérünk

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete.

Jeszzenszky,

intéző.

Kitűnő főzött

ECET

nagyban és kicsinyben, állandóan előnyös árak mellett kapható

Csiba Balázs

ecetgyárban Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca (ezelőtt Cigány-utca) 22. szám alatt.

!!! Jó minőségű, hűni gyártmány!!!

NAGYENYED = re

Gyümölcsfák,

Nemes szilvacsemetékben nagy készlet.

SZŐLŐOLTIVÁNYOK európai, amerikai

sima és gyökerező vesszők. Árjegyzék ingyen

FISCHER és Társai.

faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Nyomatott Betegh Pál villam-motoros könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt 1909.